

WRZENIE W PRZEPLYWIE MIESZANIN CZYNNIKÓW CHŁODNICZYCH R22 i R407C Z OLEJEM W RURCE Z POWŁOKĄ POROWATĄ

Janusz T. Cieśliński, Bartosz Dawidowicz

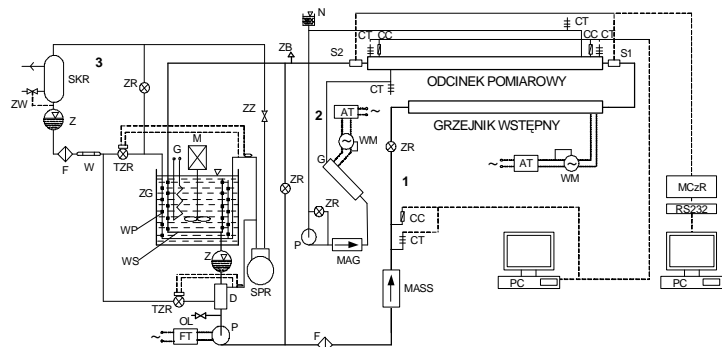
Politechnika Gdańska, Wydział Mechaniczny, ul. Narutowicza 11/12, 80-952 Gdańsk

1. Wstęp

W ostatnich latach wiele wysiłków skierowano na poszukiwanie możliwości konstruowania wymienników ciepła o bardziej zwartej budowie, dzięki wykorzystaniu powierzchni intensyfikujących wymianę ciepła podczas wrzenia w przepływie. Dotyczy to szczególnie parowników stosowanych w przemyśle chemicznym i technice chłodniczej. Powierzchnie te mogą przybierać różne formy, począwszy od prostych zeber i wkładek, po bardziej skomplikowane geometrie, jak na przykład powierzchnie z pokryciem porowatym. Rozwinięcie wewnętrznej powierzchni rurki powoduje jednak znaczny wzrost oporów przepływu, a co za tym idzie kosztów eksploatacji. W związku z tym istnieje potrzeba określenia wpływu powłoki porowatej na wartość współczynnika przejmowania ciepła, a także oporów przepływu przy wrzeniu czystych jak i zaolejonych czynników chłodniczych.

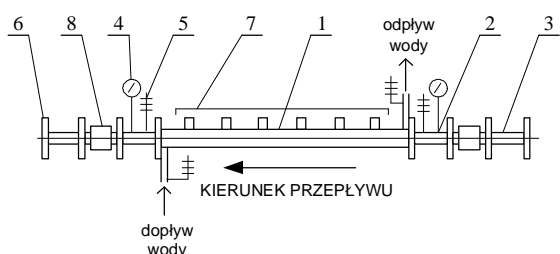
W urządzeniach chłodniczych pewna ilość oleju przedostaje się ze sprężarki do obiegu chłodniczego, gdzie mieszanina olejowo-chłodnicza cyrkuluje w obiegu. Obecność oleju we wrzącym czynniku chłodniczym wpływa na współczynnik przejmowania ciepła oraz spadek ciśnienia. Niewielka ilość oleju w układzie może intensyfikować współczynnik przejmowania ciepła poprzez odpowiednie spienianie i lepsze zwilżanie ścianki. Dla wyższych udziałów masowych oleju w czynniku chłodniczym powyżej kilku procent współczynnik przejmowania ciepła spada, natomiast spadek ciśnienia rośnie.

2. Schemat stanowiska

Rys. 1. Schemat stanowiska: 1 - obieg badawczy, 2 - obieg grzewczy, 3 - obieg pomocniczy chłodzący; P - pompa, F - filtr, Z - zbiornik cieczy, OL - zawór olejowy, MASS, MAG - przepływomierz, ZR - zawór regulacyjny, ZB - zawór bezpieczeństwa, WS - węzownica skraplacza, WP - węzownica parownika, ZG - zbiornik glikolu, M - mieszadło, G - grzejnik elektryczny, SPR - sprężarka, ZZ - zawór zwrotny, SKR - skraplacz, ZW - zawór wodny, W - wziernik, TZR - termostacyjny zawór rozprężny, N - naczynie zbiorcze D - dochładzacz, CC - przetwornik ciśnienia, CT - czujnik temperatury, PC - komputer, WM - watomierz, AT - autotransformator, FT - przetwornik częstotliwości

3. Odcinek testowy

Rys. 2. Schemat sekcji pomiarowej: 1- odcinek badawczy, 2- odcinek podłączenia czujników, 3- wziernik, 4- przetwornik ciśnienia, 5- termoparat, 6- kolaniec przyłączeniowy, 7- termopary, 8 - czujnik stopnia zapełnienia

Tab. 1. Charakterystyka badanych rurek

Rurka	śr. zew.	śr. wew.	Materiał	Uwagi
gładka	10 mm	8,8 mm	316 L	Bez szwu
z powłoką porowatą	10 mm	8,5 mm	316 L	Al $\delta = 55 \mu\text{m}$ $\epsilon = 18 \%$ $a = 1,45 \mu\text{m}$

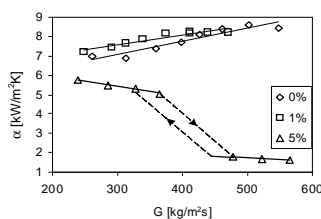
4. Metodyka badań i opracowanie danych eksperymentalnych

Podczas badań stopień suchości na wlocie ustalono na 0, a na wylocie 0,7. Średnia temperatura parowania wynosiła około 0°C. Gęstość strumienia masy badanego płynu zmieniała się od 200 do 650 kg/m²s. Strumień ciepła przejmowany przez wrzący czynnik w odcinku pomiarowym obliczany był z bilansu cieplnego od strony płaszczka wodnego (wody grzejnej). Średnią temperaturę nasycenia badanego płynu określa się na podstawie średniego ciśnienia w odcinku pomiarowym, wyznaczonego jako średnia arytmetyczna z wartości ciśnienia na wlocie i wylocie. Średnia arytmetyczna wskazań sześciu termopar wzdłuż odcinka pomiarowego jest przyjmowana jako średnia temperatura zewnętrznej powierzchni rurki (rys. 2).

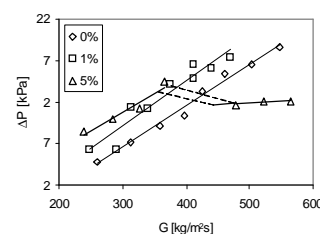
Pomiary przeprowadzono dla dwóch rodzajów warunków termicznych:

- stałej temperatury zewnętrznej powierzchni rurki, niezależnie od gęstości strumienia masy czynnika,
- stałej, ale zależnej od gęstości strumienia masy wrzącego czynnika, temperatury powierzchni rurki.

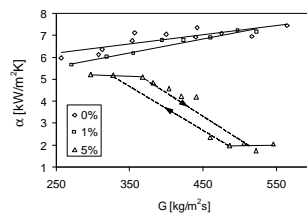
5. Wyniki badań

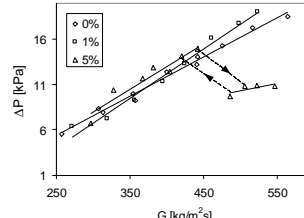
Rys. 3. Współczynnik przejmowania ciepła dla R22

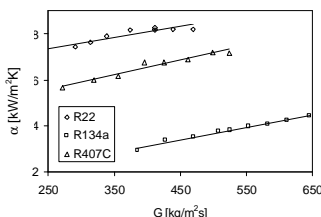
Rys. 4. Spadek ciśnienia dla R22

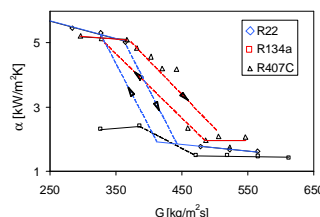
Rys. 5. Współczynnik przejmowania ciepła dla R407C

Rys. 6. Spadek ciśnienia w rurce dla R407C

Rys. 7. Współczynnik przejmowania ciepła dla masowego udziału oleju - 1%

Rys. 7. Współczynnik przejmowania ciepła dla masowego udziału oleju - 5%

6. Podsumowanie

- Przy masowym udziale oleju równym 1% dla czynnika R22 zaobserwowano niewielki wzrost współczynnika przejmowania ciepła oraz nieznaczne zwiększenie oporów przepływu w porównaniu z czystym czynnikiem.
- Przy masowym udziale środka smarnego równym 5% dla wysokiej gęstości strumienia masy zaobserwowano wyraźny spadek współczynnika przejmowania ciepła oraz stwierdzono wystąpienie histerezy, objawiającej się skokowym spadkiem współczynnika przejmowania ciepła przy wzroście gęstości strumienia masy i wyraźnym jego wzrostem przy zmniejszaniu gęstości strumienia masy.
- Najwyższy współczynnik przejmowania ciepła zaobserwowano dla czynnika R22 przy masowym udziale środka smarnego wynoszącego 1%, natomiast najniższy współczynnik przejmowania ciepła zarejestrowano dla czynnika R134a.